

Tiedon laatu

Tiedon laatukehikko -hankkeen tulokulma

Ei tuurilla vaan tiedolla –hankkeen tilaisuus 13.10.2021
Asikkala, Heinola, Hollola ja Orimattila

Essi Kaukonen, Tilastokeskus

Tulokulma tähän tilaisuuteen: Tiedon laatukehikko -hanke

Discussion, Tuntematon tekijä, käyttöoikeus: [CC BY-NC](#)

1) Miksi tiedon laadulla on merkitystä?
[Ylijohtaja Johanna Laiho-Kauranne, video](#)

- 1) Yhteinen tiedon laadun kuvauksen ja arvioinnin työkalu: julkishallinnon tietoineistojen laatukriteerit ml. mittaristo
- 2) Esimerkkejä tiedon laatua tukevista hyvistä käytänteistä

– Yhdessä pohtiminen ja asian kiinnittäminen omaan työhön

Kuvaile, mitä tiedon laatu tuo sinun mieleesi?

–Menti.com: 5736 8015

Tiedon laatua kehitetään yhteistyössä

- Tiedon laatua kehitetään osana Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hanketta (TiHA), Tiedon laatukehikko -osahankkeessa
- Osallistuvat organisaatiot: Vero, OPH, MML, DVV, Kela, PRH, TTL, Valtiokonttori, Tulli. Lisäksi Luke pilotoimassa.
- Useita muita sidosryhmiä mukana kommentointien ja TiHA tilaisuuksien kautta, kuten kunnat, tutkijat, avoimen datan toimijat jne.
 - Kuntien keskustelutilaisuus kevät 2021 (TiHA)
 - Kuntamarkkinat syksy 2021
 - Lausuntokierroksen arvokas anti
- Tilastokeskuksen vetämän osahankkeen tavoitteena on tiedon laadun yhteismitallisuus, tiedon helppo ja luotettava hyödyntäminen sekä mahdollisimman tehokas käyttö.
- Tietoaineistojen laatukriteerit ja mittarit: tiedon laadun kuvaukseen ja arviointiin soveltuva yhteinen työkalu, joka hyödyttää sekä tiedon tuottajia että tiedon käyttäjiä.

Tiedon laatu, miksi sillä on merkitystä?

Miksi tiedon laadulla on merkitystä?

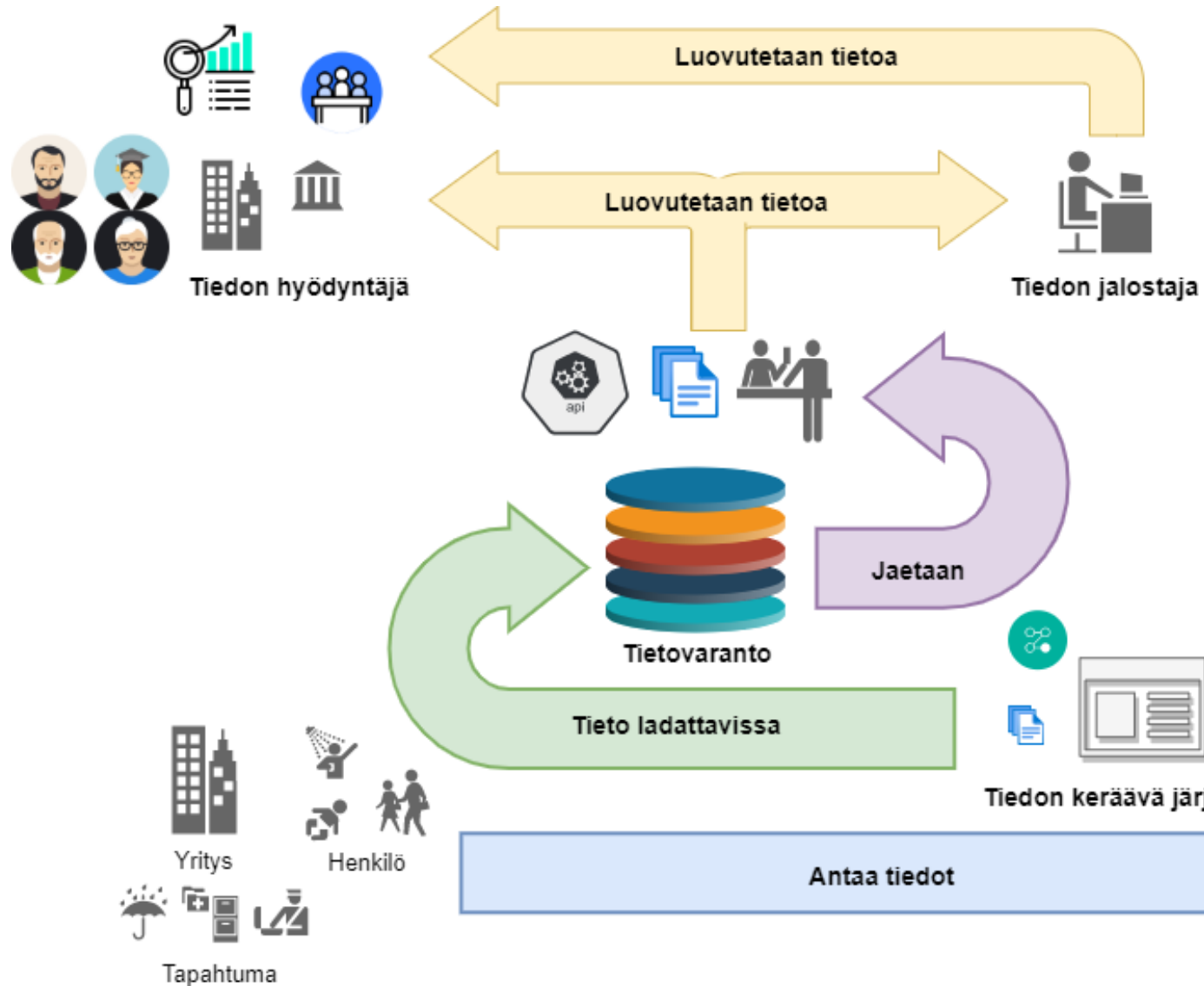
- Tiedon luotettavuus, laatu ja käytettävyys on yksi yhteiskunnallisen päätöksenteon keskeisimmistä kysymyksistä.
- Mitä enemmän laadukasta tietoa on helposti ja riittävän nopeasti käytettävissä, sitä paremmin se mahdollistaa laadukkaan päätöksenteon
- Oikeiden päätösten tekemiseen tarvitaan oikeaa tilannekuvaa – ja siihen tarvitaan laadukasta tietoa.
- Koska tiedon laatu on niin keskeinen kysymys, on sitä varten tarpeen luoda yhteiset pelisäännöt ja kriteerit.

Miksi tiedon laatu on tärkeä nostaa keskusteluun myös julkishallinnon organisaatioissa?

- Tiedon määrä lisääntyy digitalisaation myötä julkishallinnonkin organisaatioissa
- Tiedon laatuun vaikutetaan kustannustehokkaimmin sen alkulähteillä
- Tiedon muu kuin ensisijainen käyttö
 - Miten huomioidaan erilaiset tarpeet tiedolle?
 - Miten autetaan käyttäjiä arvioimaan, onko tiedon laatu riittävää aiottuun käyttötarkoitukseen?
- Julkishallinnon tieto virtaa usein usean organisaation läpi, tiedon laatua olisi tärkeä tarkastella yhdessä kokonaishyöty huomioiden
- Tieto on organisaatioiden hyödynnettävää pääomaa, ei vain jotakin mitä sattuu syntymään jossakin prosessissa tai järjestelmässä

Julkisen hallinnon tietovirrat tiedon laadun näkökulmasta

Miten ja millä foorumeilla keskustelemme tiedon laadusta?

Miten tiedon laatuongelmat voivat näyttäytyä?

- Tieto on väärää, esimerkiksi tieto on luokiteltu väärin
- Tietoa on, mutta kukaan ei tiedä mitä se tarkoittaa, ts. tietoa ei ole kuvattu tai käsitteet ovat epäselviä
- Tieto on vanhentunutta, esimerkiksi viiden vuoden takaa vaikka tuoreempaakin olisi tai tiedon ajankohta ei ole tiedossa
- Tietoa on, mutta vain osittain, esimerkiksi tieto puuttuu osalta rakennuksista
- Tieto on vääristynyttä, esimerkiksi ikäihmiset puuttuvat datasta
- Kahden eri tietolähteen tietoja ei voi yhdistää (vaikka tietosuoja ja käytetyt menetelmät ym. eivät rajoittaisi tätä), esimerkiksi tunnisteet puuttuvat eikä data ole koneluettavaa
- Tiedon lähde ei ole tiedossa ja tiedon laatu epäilyttää sen tähden
- ...

Mihin huonolaatuinen tieto voi johtaa?

- Väärät päätökset
- Huonosti toimivat palvelut tai vaikeasti rakennettavat palvelut
- Turha työ
- Kustannukset tiedon paikkailussa tai hylkäämisessä
- Työmotivaation lasku huonolaatuisen tiedon ääressä
- Uusien mahdollisuuksien oivaltamatta jääminen
- Tekoälyn hyödyntämisen hylkääminen
- Toiminnan epäjohtonmukaisuus esimerkiksi eri palvelujen välillä
- Mainehaitat, turhautuminen, taloudellinen menetys, riskien kasvaminen...

Miten tiedon laatu tai laaduttomuus näyttäytyy omassa työssäsi?

–Menti.com: 5736 8015

***Missä tilanteissa
tiedon laatu on
osoittautunut liian
heikoksi aiottuun
käyttötarkoitukseen?***

–Menti.com: 5736 8015

Tiedon laatukriteerit

- julkishallinnon yhteinen työkalu tiedon laadun kuvaamiseen ja arviointiin

Tiedon laatu on riittävän hyvää silloin kun tieto sopii aiottuun käyttötarkoitukseen

DATA HAS TO BE FIT
FOR PURPOSE,
NO MORE NO LESS

- Mitä jos tiedon käyttäjät ja käyttötarkoitukset tunnetaan?
- Mitä jos tiedon käyttäjiä ja käyttötarkoituksia ei tunneta?

Tietoaineistojen laatuksiteerit ja mittarit yhteinen tiedon laadun kuvauksen ja arvioinnin työkalu

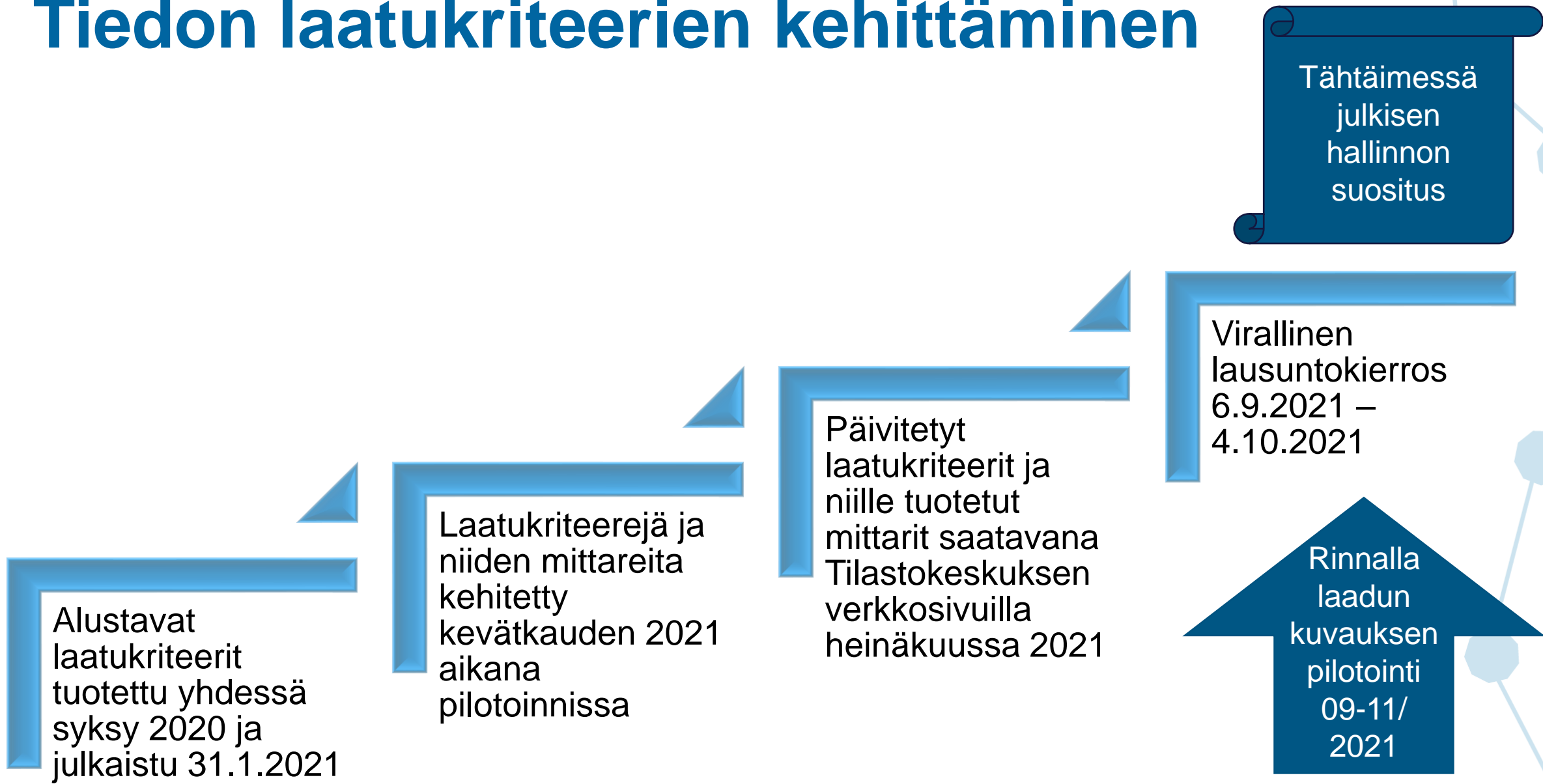

Huom! Kohdennus rakenteinen data, erityisesti mittareiden osalta

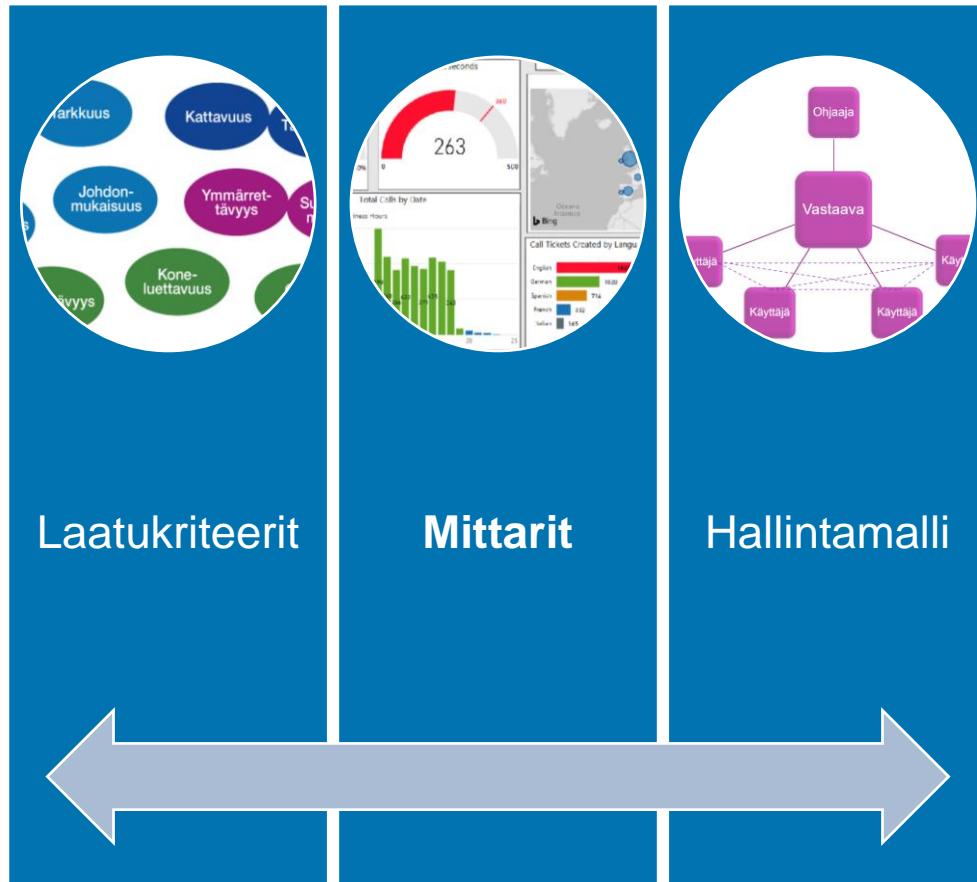
Laatukriteerien tarkempi esittely

- Tietoaineistojen laatukriteerit -sivulla laatukriteerien ja mittarien tarkempi esittely
 - Ehdotusversio, joka oli lausuntokierroksella 6.9.2021 – 4.10.2021,
 - Lausuntopalvelu.fi
 - Laatukriteerisuositus näillä näkymin vuoden vaihteessa
- Laatukriteerien esittelyvideo
- Mittarien esittelyvideo

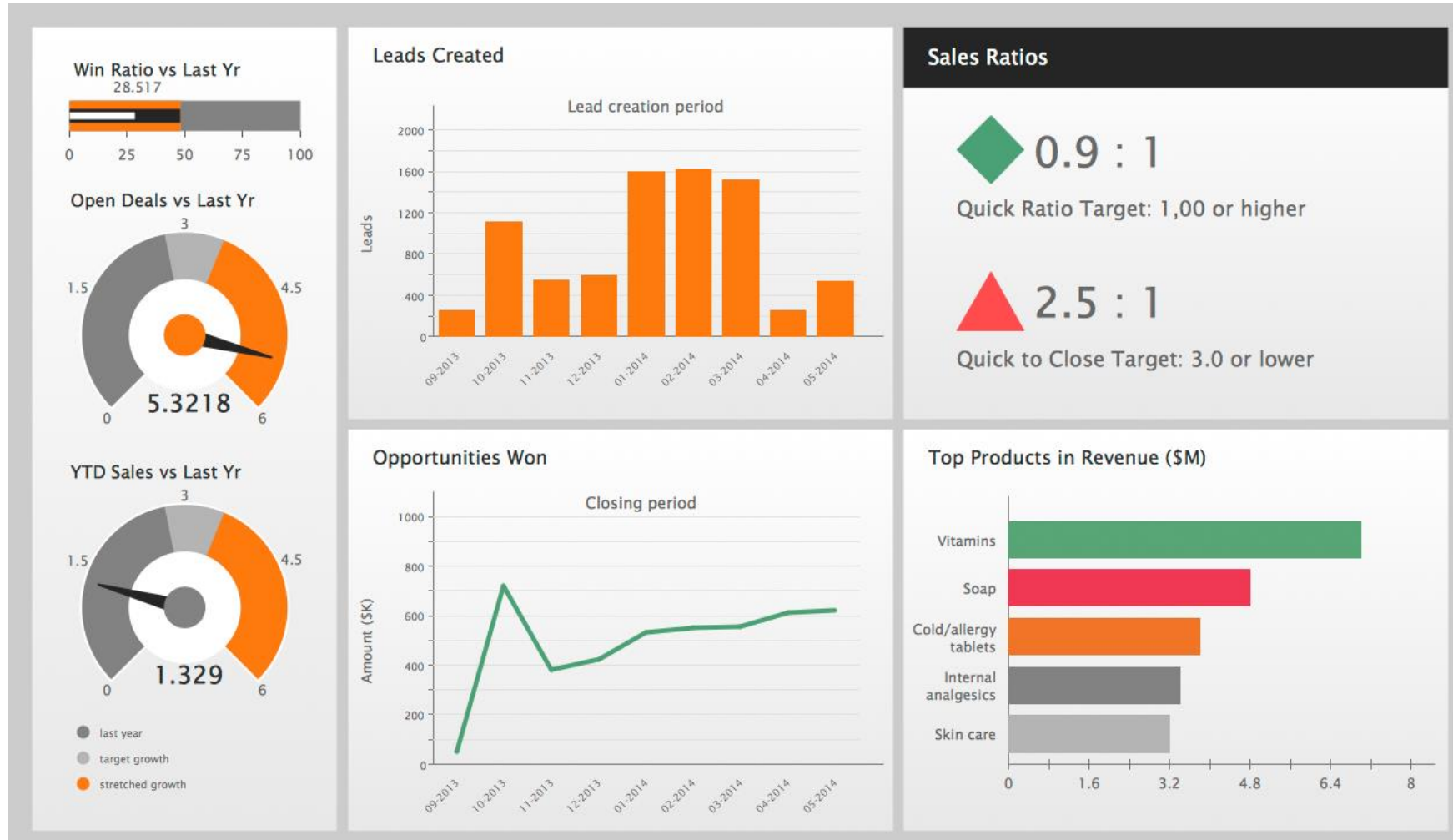
Tiedon laatukriteerien kehittäminen

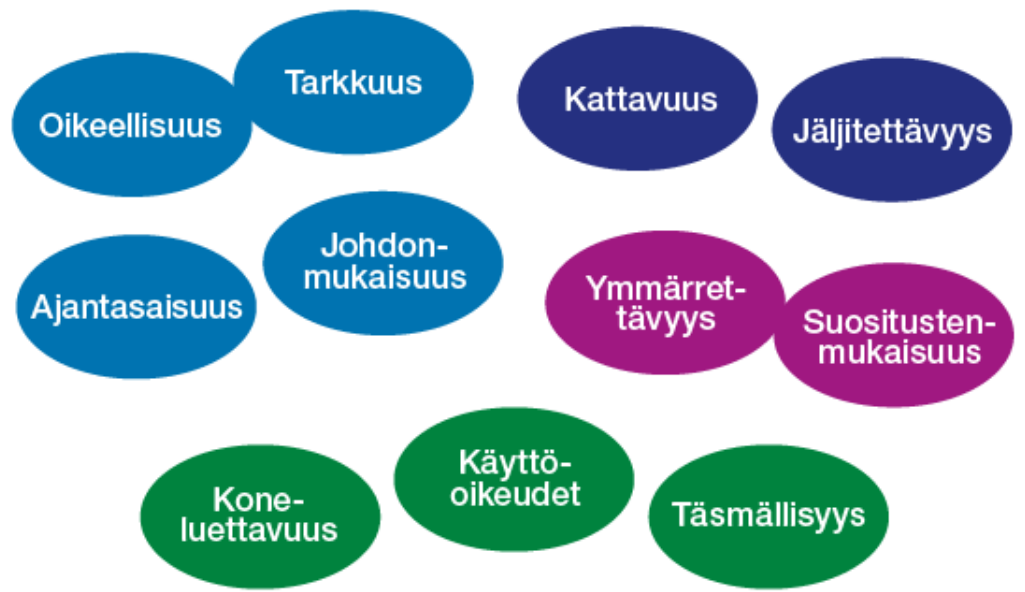
Syyskaudella 2021 ja 2022 käyttöönottoa tukevien mallien ja materiaalien tuottaminen

Tiedon laadun visualisointi?

Dashboard, tekijä Tuntematon tekijä, käyttöoikeus: [CC BY-NC-ND](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Miltä laatukriteerikokonaisuus vaikuttaa?

–Menti.com: 5736 8015

Esimerkkejä tiedon laatua tukevista hyvistä käytänteistä

Esimerkkejä tiedon laatua tukevista hyvistä käytänteistä

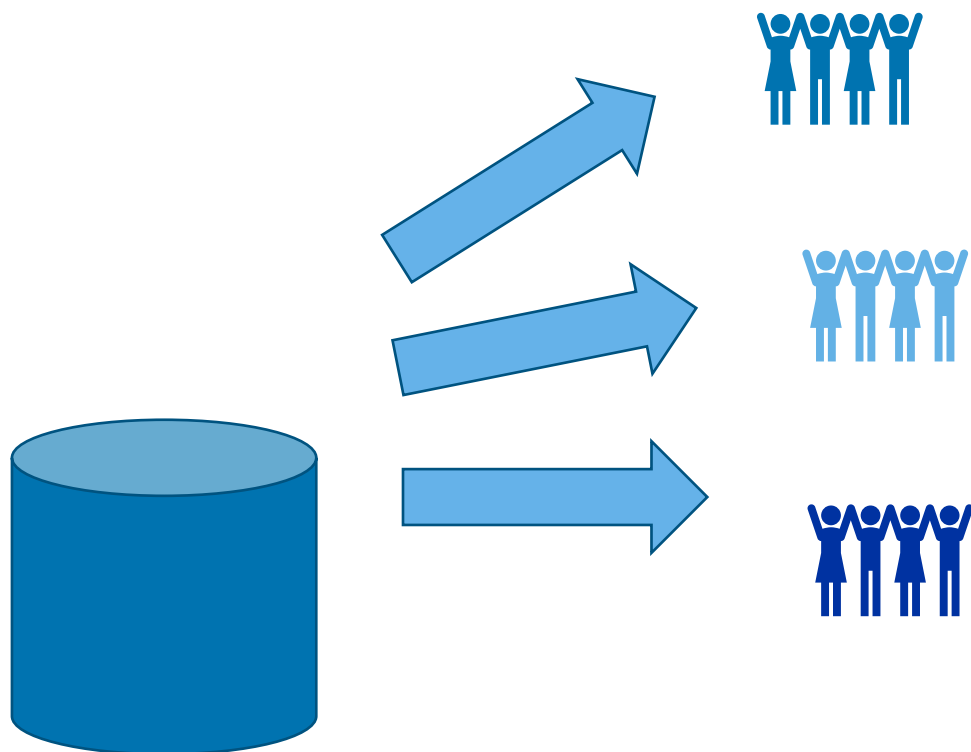
- Perustietovarantojen laadunvarmistuksen nykykäytännöt selvityksessä 2020 nousi esille useita tiedon laatuun vaikuttavia hyviä käytänteitä; joitain näistä on nostettu esille tässä osiossa
- Katso myös: Laadukkaat perustietovarannot ovat edellytys datatalouden etenemiselle, blogi 16.2.2021, Antti Jakobsson

Lainsäädäntö tiedon laadun tukena

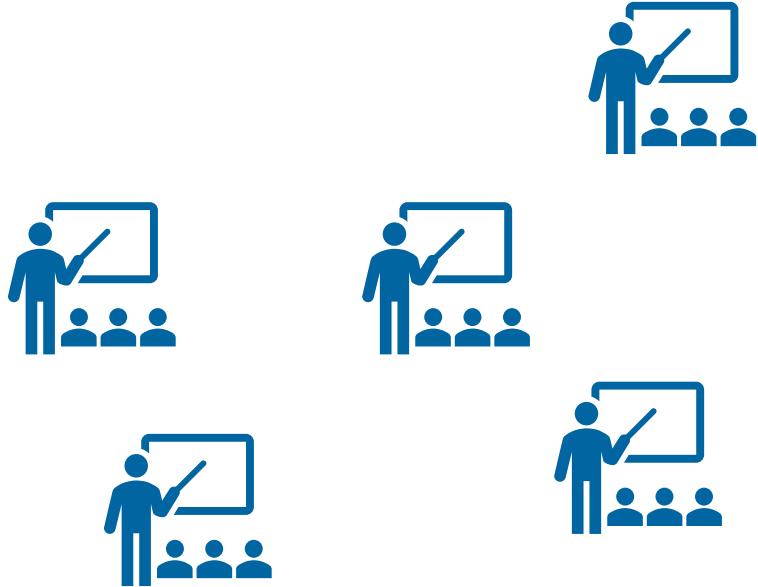
- Koodistoista lailla säätäminen:
Kuntatalouden tietopalvelu
- Sanktiot määritelty laissa:
EU-Intrastat tiedonkeruu
- Huom! Lainsäädäntö voi myös hidastaa tiedon laadun parantamista

Ns. masterdata ja sen käyttö

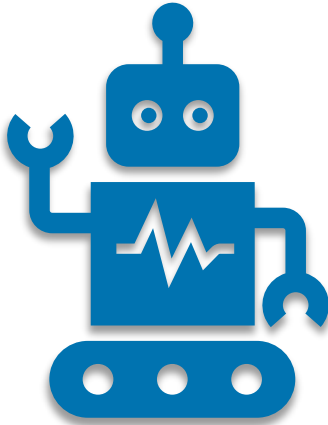
- Tiedon käytön lisääntyminen usein parantaa sen laatua
- Selvityksen esimerkki
Kaupparekisterin yritysten osoitetietojen käyttö
Ajoneuvorekisterissä kansallisessa kontekstissa
- Organisaatioiden sisällä esimerkiksi yhteiset asiakastiedot tai koodistot

Tuki tiedonantajille / tietoa keräävän järjestelmän käyttäjille

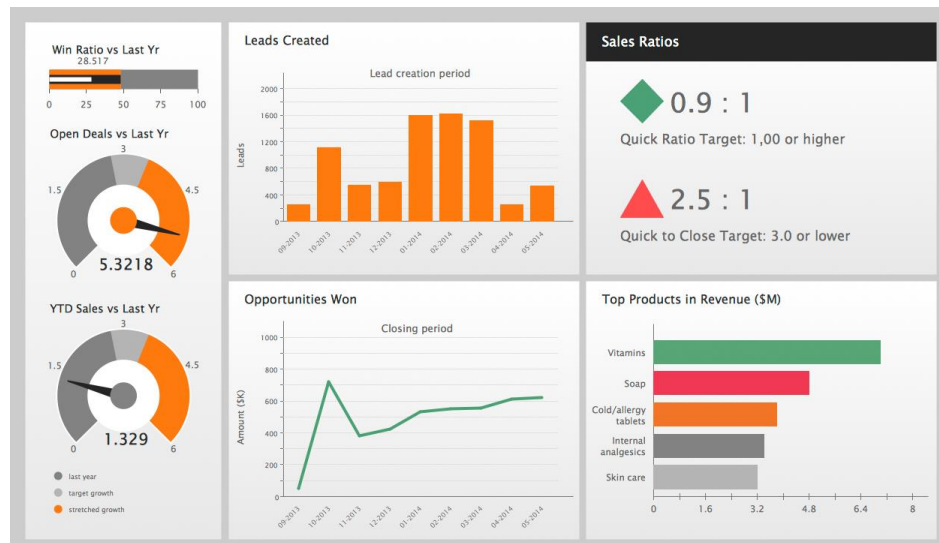
- Koulutus ja tuki (Kuntatalouden tietopalvelu)
- Säännölliset käyttäjäinfot (Koski)

Automatisoidut tarkistukset

- Laatu/ tarkistussäännöt käytössä tiedon vastaanotossa (Tulorekisteri, Kuntatalous, TK aineistojen vastaanotto, EU-Intrastat Tulli)
- Formalisoitujen laatusääntöjen käyttö (KMTK)
- Skeemojen hyödyntäminen: validointi ja mäppäys toiseen skeemaan (edellä mainitut)

Laatutietoja tiedon käyttäjille

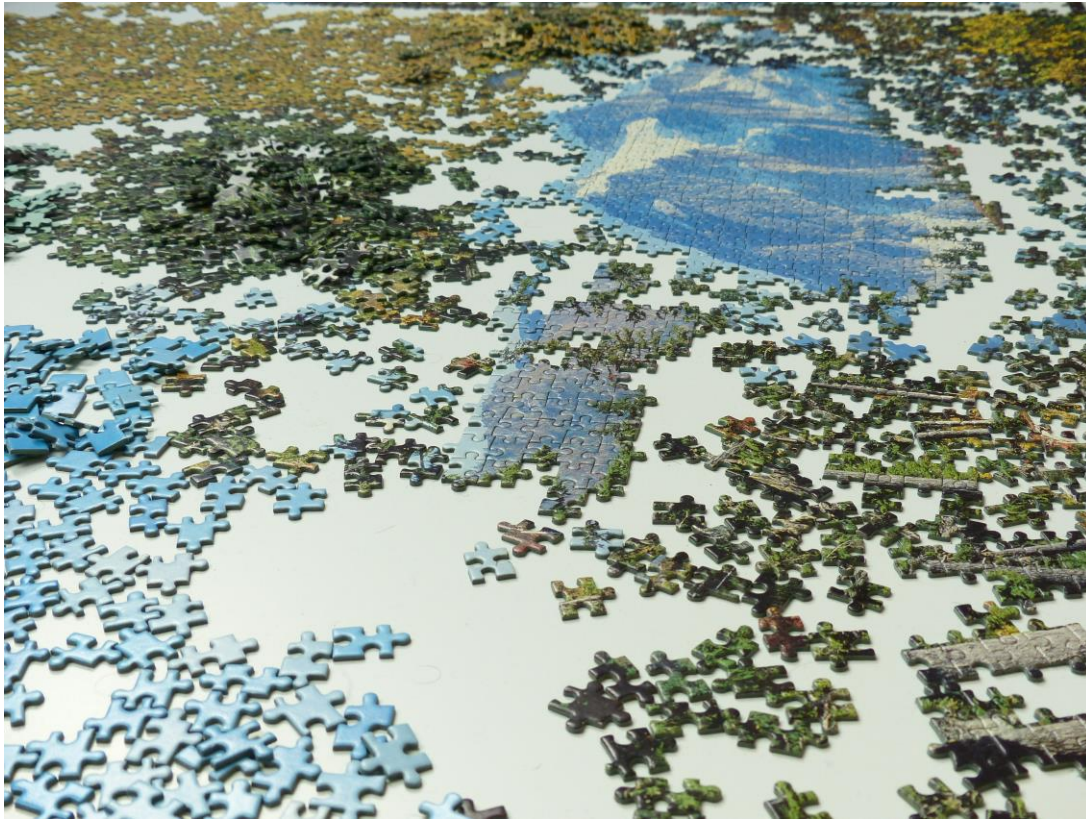
Laatumetatietojen julkaiseminen

- Sijaintitarkkuus tallennetaan kiinteistörajapyykille talletettava laatumetatieto (Kiinteistörekisteri)

Laatudashboard tukemassa läpinäkyvyyttä:

- Kartta kertoo, mitkä kunnat ovat jo antaneet tiedot (Kuntatalouden tietopalvelu)

Yhteentoimivat tietomäärittelyt

Käsitemäärittelyt, yhteisten sanastojen hyödyntäminen, yhteentoimivuusalusta, kansainvälisten koodistojen hyödyntäminen jne.

- Esimerkkejä selvityksessä: Kanta, Kuntatalous, Tilastot, EU Sisäkauppa

***Millaisia tiedon laatua
tukevia hyviä
käytänteitä olet
kohdannut työssäsi?***

–Menti.com: 5736 8015

Mielenkiintoisia linkkejä

- [Tilastoareena 2021 – miten yhteiskunnan tietovarannot saadaan yhdessä hyödyksi? Webinaari 1.10.2021](#)
- [Laatuleima tiedolle – tiedon laatukriteereistä tukea tietoyhteiskunnan rakentamiseen, podcast 5.3.2021, Johanna Laiho-Kauranne](#)
- [Tiedon laatua kehitetään yhdessä - tavoitteena tietovarantojen tehokas käyttö, blogi 25.9.2020, Marjo Bruun](#)
- [Mitä paikkatiedon laatu on, esitys 2017, Antti Jakobsson](#)
- [Yhteentoimivuusalusta ja yhteentoimivuusmenetelmä](#)
- [Tiedon laatu hoitotyön johtamisessa, pro gradu 2016, Mielonen ja Ukkonen](#)
- [The Government Data Quality Framework UK](#)

Tietoaineistojen laatukriteerit yhteiseksi tiedon laadun kuvauksen ja arvioinnin työkaluksi

***Mitä sinulle jäi
päällimmäisenä mieleen
tästä aamupäivästä?***

–Menti.com: 5736 8015

Kiitoksia!

essi.kaukonen@tilastokeskus.fi

